

ATTACK ON TAN SON NHAT (1968)

Thiên Ân (viết theo lời kể của Đại tá Phùng Văn Chiêu)

LỜI NÓI ĐẦU:

Khi viết về những chiến công của quân chủng Không Quân, người ta thường đề cao, ca tụng giới phi hành. Điều đó cũng không có gì lạ bởi vì phi hành là lực lượng chiến đấu, là sức mạnh chính của Không Quân. Nhưng nói như thế không có nghĩa là giới 'không phi hành' không góp phần công lao vào những chiến tích hào hùng của quân chủng. Những người lính kỹ thuật đã âm thầm đổ mồ hôi để bảo đảm an toàn cho người phi công, những chiến sĩ phòng thủ ngày đêm vững tay súng để bảo vệ vòng đai căn cứ, v.v... Trong Tết Mậu Thân 1968, hầu hết mọi căn cứ không quân trên lãnh thổ VNCH đều bị Việt Cộng tấn công, nhưng nặng nhất phải là căn cứ Tân Sơn Nhất. Với lực lượng lên tới một trung đoàn, Việt Cộng tưởng sẽ tràn ngập căn cứ dễ như trở bàn tay, nhất là sau khi một tiểu đoàn gồm 300 tên đã lọt vào phi trường. Nhưng trước sự chiến đấu quả cảm của những người lính 'không quân đánh bộ', Việt Cộng đã bị thảm bại, 187 tên bỏ xác tại trận, chưa kể một số khác được đồng bọn mang đi.

Bài này được người viết đúc kết theo lời kể lại của Đại tá Phùng Văn Chiêu - nguyên Chỉ huy trưởng Yếu Khu Tân Sơn Nhất, không ngoài mục đích vinh danh những chiến sĩ phòng thủ anh hùng của quân chủng Không Quân 35 năm về trước.

YẾU KHU TÂN SƠN NHỨT

Năm 1955- 1956, Không Quân Việt Nam lần lượt tiếp nhận các căn cứ do Không Quân Pháp bàn giao lại. Tân Sơn Nhất là căn cứ thứ ba (sau Nha Trang và Biên Hòa) nên được đặt trên Căn cứ 3 KQVN. Trên phương diện lãnh thổ, Căn cứ 3 thuộc Yếu khu Hạnh Thông Tây - Tân Sơn Nhất. Yếu khu này gồm các yếu điểm sau đây:

- Yếu điểm Hạnh Thông Tây
- Yếu điểm TSN (Căn cứ 3 KQ)
- Yếu điểm Trần Hưng Đạo (tức Bộ Tổng Tham Mưu QLVNCH)

Bộ chỉ huy Yếu khu đặt tại Tổng hành dinh Bộ TTM, Chỉ huy trưởng Tổng hành dinh kiêm Chỉ huy trưởng Yếu khu.

Riêng Yếu điểm TSN gồm có:

- Căn cứ 3 KQ
- Căn cứ Hoàng Hoa Thám (Nhảy Dù)

Bộ chỉ huy Yếu điểm đặt tại Bộ chỉ huy phòng thủ Căn cứ 3 KQ. Sĩ quan Phòng thủ Căn cứ kiêm nhiệm Chỉ huy trưởng Yếu điểm.

Căn cứ 3 KQ có một vòng đai ngoài dài 21 cây số do Tiểu Đoàn 2 Công Vụ (TĐ2CV), được Biệt khu Thủ đô biệt phái tới để bảo vệ phi trường. Vòng đai phía trong căn cứ do Đoàn Phòng Vệ trách nhiệm, quân số vừa đủ để canh gác cổng ra vào và tạm thời đảm nhận nhiệm vụ của Quân Cảnh để đi tuần tiểu, chỉ còn lại chừng một tiểu đội để ứng chiến.

Từ năm 1959-1960, địch quân bắt đầu gia tăng hoạt động trong Nam. Vì thế quân đội VNCH cũng được lệnh chuẩn bị để đối phó với tình hình mới. Tại TSN, Không Đoàn 33 Chiến Thuật được thành lập (1965-66). Để làm giảm tiềm năng chiến đấu của KQ/VNCH, VC ra sức phá hoại căn cứ. Cùng với việc cho nội tuyến đặt bom phá hoại Phi cảng TSN, chúng pháo kích căn cứ quân sự bằng các loại súng cối 61, 82 ly, và cho đặc công lên vào phá hoại (năm 1966).

Trước tình hình đó, Bộ TTM, Bộ Tư Lệnh KQ và các lực lượng Hoa Kỳ đồn trú trong Yếu khu nhận thấy cần phải cải tổ hệ thống phòng thủ lãnh thổ. Từ đó, Yếu khu Hạnh Thông Tây - Tân Sơn Nhứt bị giải tán để thành lập một yếu khu mới (Yếu khu TSN) và trao trách nhiệm cho KĐ33CT. Ban đầu, Trung tá Lưu Kim Cương từ chối vì công việc riêng của KĐ đã quá nặng rồi, không thể đảm trách thêm yếu khu.

Tuy nhiên, Thiếu tá Phùng Văn Chiêu sau khi phân tích lợi hại, nhận thấy nếu KĐ33CT nắm yếu khu thì căn cứ TSN có thể được an toàn hơn trước vì KĐ trực tiếp điều khiển, toàn quyền sắp xếp mọi việc, sẽ an tâm hơn, nên đề nghị Trung tá Cương nhận trọng trách. Kết quả, KĐ33CT tiếp nhận Yếu khu TSN và đặt bộ chỉ huy tại Bộ chỉ huy Phòng thủ Căn cứ TSN.

Chỉ huy trưởng Yếu khu: Trung tá Lưu Kim Cương; Chỉ huy phó kiêm Tham mưu trưởng: Thiếu tá Phùng Văn Chiêu. Ban tham mưu có các sĩ quan Ban 1, 2, 3 và Truyền tin do Biệt khu Thủ đô tăng phái.

Các yếu điểm và chi khu quân sự trực thuộc Yếu khu mới này gồm có:

- Yếu điểm TSN, gồm có căn cứ KQ, căn cứ Nhảy dù (trại Hoàng Hoa Thám), khu vực dân sự và Phi cảng TSN.
- Yếu điểm Hạnh Thông Tây, có Trường Quân Cụ, các trại Cổ Loa (Pháo Binh), Phù Đổng (Thiết Giáp), Cục Quân Y và Tổng y viện Cộng Hòa.

Chi khu Gò Vấp. Vùng hoạt động được mở rộng, xa hơn tầm pháo kích 61 và 82 ly của VC:

- Phía Bắc là Chi khu Gò Vấp đến đồng An Phú Đông, cách căn cứ trên 4 cây số.
- Phía Tây đến ranh Hốc Môn.
- Phía Nam đến ranh Phú Lâm.
- Phía Đông là trại Trần Hưng Đạo (Bộ TTM).

Ngoài ra, còn có Tiểu đoàn 53 Địa phương quân được đặt dưới quyền sử dụng của Yếu khu để hành quân, và một Pháo đội 105 ly có trang bị hệ thống radar phản pháo, đặt ngay trong phi trường, cũng được đặt dưới sự điều động của Yếu khu.

Từ khi có Yếu khu TSN, hoạt động trong căn cứ nhộn nhịp hơn vì có nhiều bộ tư lệnh và các đơn vị Không Quân, Lục Quân Việt - Mỹ đồn trú. Vì thế, Bộ chỉ huy Phòng thủ Căn cứ được phía Hoa Kỳ tăng phái một số sĩ quan và hạ sĩ quan đến phối hợp với phía VN, và trở thành Trung tâm Phòng thủ Hành quân Hỗn hợp (JDOC: Joint Defense Operation Center).

Ngoài các cơ cấu nói trên, phía Hoa Kỳ còn yểm trợ ngân khoản để tuyển mộ 15 tình báo viên dân sự, tuyển từ hàng ngũ VC hồi chánh. Kể từ đó, lưới tình báo của yếu khu được phối trí rộng rãi, ra xa hơn để bao vùng. Lúc đó Ban 2 Yếu khu do Trung úy Nguyễn

Hồng Phúc và tiếp theo là Đại úy Huỳnh Khương An chỉ huy đã thu thập được nhiều tin tức chính xác, biết được ý định của địch từ bên ngoài để phá vỡ âm mưu của địch ở bên trong. Do đó các ổ nội tuyến trước kia từng phá hoại hai lần ở phi cảng, nay chuẩn bị tiếp tục phá hoại đều bị khám phá và bắt trọn ổ.

Bên ngoài vòng đai, TĐ53ĐPQ cũng hoạt động tích cực, bao vùng, phục kích ở những khu vực mà VC có thể đặt súng cối để pháo kích. Kết quả đã bắt được một vài toán VC trong lúc chúng đang chuẩn bị pháo kích vào căn cứ TSN. Không thể hoạt động dễ dàng như trước, VC đổi chiến thuật, sử dụng hỏa tiễn 122 ly từ ngoài vòng kiểm soát của Yếu khu để bắn vào căn cứ.

Mỗi buổi chiều, vào lúc 5 giờ, Thiếu tá Phùng Văn Chiêu, Chỉ huy phó Yếu khu, lại thay mặt Trung tá Lưu Kim Cương điều khiển phiên họp tại JDOC gồm tất cả các cấp chỉ huy và sĩ quan phòng thủ Việt - Mỹ để duyệt xét tình hình. Có thể nói JDOC này trung tâm hành quân độc đáo, kiên cố nhất thời đó, do Hoa Kỳ viện trợ xây cất và trang bị. Nóc và các bức tường dày 60 cm, hỏa tiễn 122 ly không thể xuyên qua nổi. Bên trong được trang bị những phương tiện truyền tin, liên lạc tối tân nhất.

Có một lần Đại tướng Cao Văn Viên, Tổng Tham Mưu Trưởng QLVNCH, hướng dẫn một phái đoàn tướng lãnh (Tr/tướng Vỹ, Th/tướng Nhơn, Th/tướng Phong) và nhiều sĩ quan cao cấp thuộc Phòng 3 Bộ TTM đến thăm viếng và quan sát hoạt động trong JDOC. Lúc đó Trung tá Lưu Kim Cương bận tháp tùng Đại tá Võ Xuân Lành sang Hoa Kỳ viếng thăm các cơ sở của Không Lực HK nên Thiếu tá Phùng Văn Chiêu thay thế đón tiếp phái đoàn. Sau khi tham quan, Đại tướng Viên quay lại hỏi Th/tướng Phong rằng "Bao giờ anh mới xây cất được một Trung tâm Hành quân kiên cố như thế này cho Bộ TTM?". Thiếu tướng Phong dè dặt trả lời rằng chưa có đủ tiền!

KẾ HOẠCH PHÒNG THỦ

Vào mấy tháng cuối năm 1967 (thời gian trước Tết Mậu Thân), tin tình báo do Yếu khu TSN thu thập cho biết chắc chắn VC sẽ mở một cuộc tấn công đại quy mô vào Sài Gòn trong ba ngày ngưng bắn nhân dịp Tết nguyên đán. Theo đó, Căn cứ TSN và Bộ TTM sẽ là những mục tiêu địch sẽ đánh chiếm trước khi tiến vào đô thành Sài Gòn. Nhưng tin tức được Yếu khu báo cáo đã bị Phòng 2 Bộ TTM và Biệt khu Thủ đô đánh giá rất thấp. Các nơi này cho rằng VC không có khả năng to lớn như vậy mà chỉ có thể đánh khuấy rối để gây tiếng vang mà thôi!

Dù vậy, Yếu khu TSN vẫn đề cao cảnh giác, chỉ thị cho các đơn vị phòng thủ Việt - Mỹ chuẩn bị sẵn sàng. Mỗi buổi chiều, sau phiên họp tại JDOC, Thiếu tá Phùng Văn Chiêu lại đi thị sát vòng đai phòng thủ, nhất là tại các tuyến tiếp cận với dân cư, nơi VC có thể len lỏi trà trộn dễ dàng. Mặc dù đã làm việc tại BTL/KQ phụ trách hồ sơ kế hoạch phòng thủ của các căn cứ KQ trong thời gian 7 năm trời, và sau đó là 3 năm phòng thủ Căn cứ 3 (KĐ33CT), Thiếu tá Chiêu chưa bao giờ phải đối đầu với một cuộc tấn công lớn của VC, cho nên ông rất lo ngại. Ông chỉ biết làm tất cả những gì có thể làm và phó thác cho... định mệnh.

Chiều nào ông cũng về nhà ăn cơm tối và thăm bà mẹ già đau yếu đã lâu năm. Trước khi trở vào trại, ông thả nhang trước các bàn thờ Phật Bà, Quan Công và người vợ đã qua đời của mình.

Lúc đó Thiếu tá Phùng Văn Chiêu rất dị đoan, tin tưởng vào lời các thầy tướng số cho rằng ông được Quan Công độ mạng, cho nên đêm nào ông cũng cầu xin ngài phò hộ, giúp ông giữ được căn cứ trong trường hợp VC mở cuộc tấn công thật sự. Không hiểu do đấng thiêng liêng, người khuất mặt mách bảo hay do linh tính mà Thiếu tá Chiêu đã quyết định bỏ tức lại kế hoạch phòng thủ hiện tại mà trong bao năm qua chưa hề thay đổi.

Ước đoán VC sẽ thọc mũi dùi tấn công vào tuyến Tây Nam (dọc theo Quốc lộ 1 từ Bà Quẹo đến cổng trại Hoàng Hoa Thám), tại cổng ra vào có pháo đài 51 (OF 51). Tuyến này do các lực lượng của TĐ2CV trấn giữ. Để được an tâm hơn, Thiếu tá Chiêu đã nhờ phía Không Quân Hoa Kỳ cho một bán tiểu đội phòng vệ (AP) trang bị tối tân (có phương tiện quan sát ban đêm) tới thay thế TĐ2CV để trấn giữ pháo đài 51.

Phía bên trong, giữa hàng rào phòng thủ và bãi đậu phi cơ C-47 của Liên Đoàn 33 Kỹ Thuật, Thiếu tá Chiêu phối trí một tuyến phòng thủ thứ hai, gọi là tuyến B, để ngăn chặn VC trong trường hợp TĐ2CV không giữ được tuyến ngoài. Lực lượng phòng thủ tại tuyến B vào khoảng 60 người. Vì hầu như tất cả đều chưa có kinh nghiệm chiến đấu, để cho họ yên tâm, Thiếu tá Chiêu đã nhờ phía Hoa Kỳ tăng cường cho tuyến B một tiểu đội AP trang bị vũ khí tối tân, có cả súng phóng lựu M79. Ngoài ra còn 5 xe GMC trang bị đại bác 20 ly phòng không phối trí rải rác dọc theo đường đai để tăng cường cho TĐ2CV, với mục đích nhờ tầm bắn xa của đại bác có thể chặn địch từ xa trước khi chúng đến hàng rào phòng thủ.

Sau khi bố trí kế hoạch mới, Thiếu tá Chiêu thường xuyên đi kiểm soát bất thần, và trải nghiệm phản ứng của các lực lượng ứng chiến, tập đi tập lại cho tới khi đạt được phản ứng nhanh nhất... Thời gian đó, Căn cứ TSN là nơi tập trung nhiều quân nhân và nhân viên dân sự Mỹ nhất trên lãnh thổ miền Nam. Quân nhân Mỹ (Không Quân và Lục Quân) 18.000 người; ban ngày số nhân viên dân sự Việt - Mỹ vào căn cứ làm việc là 23.000 người; phía Việt Nam, kể cả gia đình binh sĩ khoảng 5000 người. Tổng cộng 46.000 người, sinh hoạt như một thành phố.

Một đêm nọ, Trung tá Lưu Kim Cương yêu cầu Thiếu tá Phùng Văn Chiêu hướng dẫn một phái đoàn 3 nhân viên báo chí Hoa Kỳ đi tham quan hệ thống phòng thủ của Căn cứ TSN và chứng kiến phản ứng của các đơn vị ứng chiến khi có báo động. Sau đó, họ hỏi liệu Yếu khu có thể chống nổi cuộc tấn công của 7 tiểu đoàn VC không? Thiếu tá Chiêu chỉ cười và trả lời 'Đến lúc đó các anh sẽ biết'. Tuy nói vậy, nhưng trong lòng ông rất lo.

TỔNG CÔNG KÍCH ĐOT I:

Theo thông lệ, vào mỗi dịp đầu năm âm lịch, VNCH và VC thỏa thuận ngưng bắn 3 ngày để binh sĩ hai bên về ăn Tết với gia đình. Tuy nhiên năm nay (Mậu Thân 1968), có tin VC sẽ tấn công nên tại căn cứ TSN, các đơn vị cho binh sĩ thay phiên nhau đi phép 25% quân số. Bù lại, các lực lượng Hoa Kỳ tình nguyện cấm trại 100% để đắp vào chỗ trống. Theo tin tình báo, VC đã cho từng toán nhỏ len lỏi vào các khu dân cư xung quanh căn cứ TSN và yếu điểm Hạnh Thông Tây. Cũng theo tin tình báo, lực lượng của chúng tham gia cuộc tổng tấn công gồm có:

- 9 Tiểu đoàn đánh vào Đô thành Sài Gòn
- 7 Tiểu đoàn đánh vào Căn cứ TSN và Bộ TTM
- 1 Tiểu đoàn đặc công
- 12 Đại đội do Sư Đoàn 3 VC tăng phái để yểm trợ tổng quát.

Đúng 9 giờ sáng mừng một Tết Mậu Thân (31-1-1968), JDOC báo cáo VC đã tấn công cố đô Huế vào đêm 30 rạng mừng một Tết, và đã tràn vào thành phố. Tức thời, Thiếu tá Phùng Văn Chiêu cho lệnh báo động cấm trại 100%. Tất cả các đơn vị Việt - Mỹ đồn trú đều ở trong tình trạng sẵn sàng chiến đấu. Thiếu tá Chiêu có hỏi Trung tá Cương xem ông có quyết định gì để bổ túc kế hoạch phòng thủ không, Trung tá Cương trả lời ông hoàn toàn đặt tin tưởng vào kế hoạch của Thiếu tá Chiêu, đồng thời cũng nói ông Chiêu ráng lo bảo vệ căn cứ vì bản thân ông còn rất nhiều công việc khác phải lo. Sau khi được tin có nhiều toán nhỏ của VC lần lượt trà trộn vào các xóm nhà dân trong yếu điểm Hạnh Thông Tây (tuyến Đông Bắc) và khu vực Bà Queo, Ngã Tư Bảy Hiền (dọc Quốc lộ 1) nên ngay trong đêm mừng một Tết, yếu điểm TSN đã tổ chức một cuộc hành quân phối hợp giữa lực lượng phòng vệ do Trung úy Nguyễn Hữu Hạnh chỉ huy, Chuẩn úy Lành phụ tá, cùng với Ty Cảnh sát Quốc gia để xét sổ gia đình. Khoảng 10 giờ đêm, lực lượng hành quân báo cáo đã bắt nhiều người cư ngụ bất hợp pháp, tình nghi là VC. Trong khi đó, TĐ53ĐPQ cũng báo cáo có tin nhiều toán nhỏ VC đang tiến về phía phi trường.

Mười hai giờ đêm, Biệt khu Thủ đô cho biết VC đặt súng cối từ Thủ Thiêm bắn vào dinh Độc Lập. Thiếu tá Chiêu đoán có lẽ đó là dấu hiệu khởi đầu cho cuộc tổng tấn công, ông liền ra lệnh cho Trung úy Hạnh rút ngay lực lượng đang hành quân trở về thời ông cho 2 Trung đội Phòng vệ cùng tiểu đội AP để trấn tuyến phòng thủ B. Lực lượng Phòng vệ còn lại để bảo vệ JDOC và tiếp tế đạn dược. Các xe GMC phòng không trang bị đại bác 20 ly và chi đội 3 chiến xa được bố trí dọc theo phía tây vòng đai tầng cường cho TĐ2CV. Để nắm vững tình hình, Yếu khu (Đại úy Huỳnh Khương An) phái Trung úy Đặng Lê Bia (SQ tình báo) và phụ tá là Trung sĩ I Vũ Đức Thọ đi thám thính tại Yếu điểm Hạnh Thông Tây và Chi khu Gò Vấp. Khi xe jeep đi qua Hạnh Thông Tây thì bị B-40 của VC bắn cháy, Trung úy Bia tử thương, Trung sĩ I Thọ bị chúng bắt làm tù binh.

3 giờ sáng, VC bắt đầu tấn công Tòa đại sứ Hoa Kỳ và Đài phát thanh Sài Gòn. Kế tiếp là cổng 2 Bộ TMM (hướng đường Võ Tánh, trục Phú Nhuận - Trung tâm Tiếp Huyết).

3 giờ 20, Đài kiểm soát báo cáo có nhiều tiếng súng nhỏ từ tuyến Đông Bắc (Hạnh Thông Tây) bắn vào khu nhiên liệu C-130 của Hoa Kỳ (parking khu Đông trong căn cứ TSN). Đồng thời, VC từ phía ngoài cổng 10 (TT Tiếp Huyết) bắn vào bộ chỉ huy của TĐ2CV để yểm trợ cho TĐ2/MTGP của chúng đang phối hợp với TĐ10 Đặc Công tiến vào bằng ngõ sân golf. Có lẽ ý định của chúng là đánh vào hông phía Tây của Bộ TTM (giáp ranh với cổng 2 của khu MACV annex) nhưng vì không am tường địa thế nên lại tiến thẳng vào khu MACV. Tại đây, VC tấn công rất mãnh liệt nhưng đã bị lực lượng Hoa Kỳ và TĐ2CV phản công tiêu diệt: chúng đã phải để lại trên 80 xác chết và vũ khí đủ loại. Số sống sót chạy qua phía Đông (hàng rào Bộ TTM) phối hợp với lực lượng đang tấn công cửa sau Bộ TTM (phía đường Võ Di Nguy).

Ở tuyến Tây Nam, **khoảng 5 giờ sáng**, VC bắt đầu dùng súng đủ loại, kể cả súng cối, bắn vào pháo đài 51 (OF 51), cùng lúc ở phía ngoài dọc theo quốc lộ 1, 4 tiểu đoàn VC giàn trận yểm trợ cho một đơn vị thuộc TĐ10 Đặc Công phá bãi mìn, và chiếm được pháo đài 51 (do một tiểu đội AP Mỹ trấn giữ).

Lập tức, TĐ2CV gửi một trung đội có trang bị đại bác không giật 75 ly cùng 2 cố vấn Mỹ tới phản công, thêm vào đó còn có 6 đại đội Nhảy Dù từ trại Hoàng Hoa Thám tới tăng

cường. Nhưng cũng không thể ngăn chặn được lực lượng quá đông của địch. Kết quả, TĐ 267 của VC đã lọt được vào căn cứ. Trong lúc hai bên cận chiến, VC đã chiếm được khẩu đại bác 75 ly của TĐ2CV rồi bắn lại gây cho một cố vấn Mỹ tử thương. Cùng lúc đó, Không Quân Hoa Kỳ cũng gửi một lực lượng AP tới để tiếp tay tái chiếm pháo đài 51, nhưng VC từ phía trong bắn ra dữ dội, phải cầm cự, chờ tới lúc chiến xa đến bắn phá mới cứu được các thương binh AP đem ra.

Trong lúc hai bên giao tranh ngoài vòng đai thì TĐ267 VC (quân số từ 300 tới 350) đã lọt được vào căn cứ, tiến về phía parking C-47 của LĐ33KT, nhưng đã bị lực lượng Phòng vệ chờ sẵn tại tuyến B chặn lại.

Trước đó, Thiếu tá Chiêu đã điều động chi đội 3 chiến xa của lực lượng phòng thủ chạy ra tuyến B để yểm trợ. Tại đây, chiếc của Thiếu tá Chiêu trấn giữ cánh trái, Đại úy Chi, chi đội trưởng trấn cánh phải, chiếc còn lại trấn ngay giữa. Có chiến xa đến tăng cường, các binh sĩ phòng thủ cảm thấy an tâm hơn.

Khi địch quân tiến vào tầm tác xạ, đại bác 57 ly, đại liên 12 ly 7 trên chiến xa, súng trường, trung liên, M79 của AP dưới đất đồng loạt khai hỏa. Trước hỏa lực mãnh liệt của lực lượng phòng thủ, VC đã phải khựng lại để bố trí, một số lớn chạy vào ẩn nấp trong một nghĩa trang cũ ở phía trước của tuyến B.

Lực lượng phòng thủ, kể cả các xạ thủ trên chiến xa, chưa từng đụng địch, hoàn toàn thiếu kinh nghiệm chiến trường, nên trước đó Thiếu tá Chiêu rất lo ngại. Tuy nhiên sau đợt phản công đầu tiên khiến VC phải chùn bước, tinh thần binh sĩ đã lên rất cao, chiến đấu gan dạ như lính tác chiến chuyên nghiệp!

Sau này các tù binh VC bị quân ta bắt đã kể lại rằng trước khi tấn công vào Căn cứ TSN, các cấp chỉ huy của họ nói: các anh chỉ cần vào được căn cứ thì Không Quân sẽ buông súng đầu hàng hết vì họ không biết đánh giặc... Vì thế họ không thể ngờ lính KQ lại có khí thế chiến đấu cao như vậy!

Trong lúc giao tranh, chiến xa của Đại úy Chi bị trúng B40 khiến anh bị thương một chân (sau này tàn tật vĩnh viễn). Khoảng 15 phút sau, xe của Thiếu tá Chiêu cũng bị trúng B40. Sức nổ mạnh đã làm ông và Trung sĩ I Huệ, xạ thủ đại liên 12 ly 7, ngã lăn xuống đất. Anh Huệ bị thương một chân vì miếng B40, còn ông Chiêu bị miếng trúng mí mắt, máu chảy lênh láng.

(Thiếu tá Chiêu và Đại úy Chi cùng sử dụng loại máy Motorola cầm tay, mặt sau máy được xi bạc, có lẽ phản chiếu ánh đèn đường nên VC nhận ra vị trí chiến xa, và cũng có thể vì hai người đứng trên xe nên trở thành mục tiêu?)

Mặc dù hai chiến xa bị đạn nằm bất động nhưng vũ khí trên xe (đại bác 57 ly và đại liên 12 ly 7) còn sử dụng được nên hỏa lực vẫn tiếp tục ngăn chặn không cho địch vượt qua tuyến B để tiến vào các ụ C-47. Cũng may lúc đó trời đã tờ mờ sáng, Thiếu tá Chiêu liền gọi JDOC xin Phòng Hành quân Chiến cuộc KĐ33CT cho trực thăng võ trang lên xạ kích 3 tiểu đoàn VC đang giàn quân bên ngoài hàng rào (tuyến Quốc lộ 1) với mục đích trấn áp lực lượng của chúng để cho lực lượng phòng thủ bên trong tuyến B yên tâm phản công, đẩy lui TĐ 267 của VC.

Khoảng 8 giờ sáng, đoàn chiến xa của một đơn vị kỵ binh Hoa Kỳ từ Củ Chi đến phối hợp với trực thăng vũ trang tiếp tục truy kích 3 tiểu đoàn này và đơn vị yểm trợ là Tiểu đoàn 90 VC đóng tại hăng dệt Vinatexco có trang bị 12 súng cối đủ loại, ngoài ra còn có 7 phi công và 15 chuyên viên cơ khí của Không Quân Bắc Việt. Ý đồ của chúng là sau khi vào được TSN, sẽ chiếm dụng các phi cơ của KQ/VNCH để làm quân dân miền Nam thêm mất tinh thần! Cuối cùng TĐ267 của VC đã bị lực lượng phòng vệ đẩy lui, phải tháo chạy cùng với đám tàn quân của 3 tiểu đoàn yểm trợ phía bên ngoài.

Trước đó, vào lúc **khoảng 7 giờ sáng**, Trung tá Lưu Kim Cương cùng toán cận vệ, hai Trung úy Chấn và Lộc thuộc Bộ tư lệnh KĐ, và thành phần còn lại của lực lượng phòng thủ như hai Trung úy Đức, Đạt, Chuẩn úy Thạch... ra tới nơi. Theo sau là một xe cứu thương để đưa Thiếu tá Chiêu, Đại úy Chi, Trung sĩ I Huê vào Bệnh xá của KĐ để cấp cứu.

Trung tá Cương thay thế Thiếu tá Chiêu chỉ huy cuộc phản công. Trong lúc giao tranh, ông bị một viên đạn súng trường của VC xuyên qua bắp đùi nhưng vẫn ở lại tiếp tục chỉ huy. Một điều đáng nói nữa là các sĩ quan như Trung úy Chấn, Lộc, Đạt và Chuẩn úy Thạch... người thì leo lên xe thiết giáp, kẻ leo lên xe GMC sử dụng các loại vũ khí một cách thành thạo như các chiến sĩ thiện chiến để yểm trợ cho cuộc phản công.

Phần Thiếu tá Chiêu, sau khi rời bệnh xá trở về JDOC thì được lệnh lên trình diện Thiếu tướng Trần Văn Minh, Tư lệnh KQ, để trình bày các diễn tiến và báo cáo tình hình. Khi thấy Thiếu tá Chiêu bị băng đầu, máu còn dính trên mặt, Thiếu tướng đã ra lệnh giải tán ngay cuộc họp các Tham mưu phó và sĩ quan thuộc BTL để mọi người về lo đối phó với tình hình.

Từ BTL trở về JDOC, Thiếu tá Chiêu nhận thấy cần phải xin lực lượng tiếp viện. Nhưng Biệt khu Thủ đô trả lời rằng hiện không còn lực lượng trừ bị nào khác, vì thế Yếu khu TSN phải tự túc. Cùng lúc đó JDOC được Yếu điểm Hạnh Thông Tây và Chi khu Gò Vấp báo cáo thành Cổ Loa (Pháo Binh) và thành Phù Đổng (Thiết Giáp) đã bị VC đánh chiếm hết, và xin tiếp viện. Thiếu tá Chiêu lại cầu cứu BKTĐ lần nữa và được trả lời: chờ có chỗ nào áp lực địch giảm, sẽ rút quân để tới giải vây cho các nơi này.

(Mãi cho đến 3, 4 ngày sau, các lực lượng TQLC và Nhảy Dù mới đến đánh giải vây. Trung sĩ I Vũ Đức Thọ, người bị VC bắt sau khi Trung úy Bia bị tử thương, nay cũng được giải thoát)

Sau khi sắp xếp mọi việc ở JDOC, Thiếu tá Chiêu trở ra mặt trận tuyến B. Vừa ra tới cửa JDOC thì gặp Thiếu tướng Nguyễn Cao Kỳ, Phó Tổng thống, đến. Sau khi được Thiếu tá Chiêu cho biết Yếu khu TSN không xin được tiếp viện, ông không nghĩ ngợi, đã chỉ thị Đại đội Nhảy Dù đang ứng chiến cho Phó TT ra ngay tuyến B để tăng viện.

Khoảng 9 giờ 30 sáng, Thiếu tá Chiêu trở ra tuyến B. Trung tá Lưu Kim Cương vẫn đang chỉ huy phản công. Thiếu tá Chiêu lên một GMC trấn cánh phải vì sợ VC từ phía Tây Nam (Bà Queo) đến tiếp viện. Về phần Đại đội Dù mà Thiếu tướng Kỳ cho mượn, thay vì ra trận thì lại bố trí dọc theo hàng rào phòng thủ của căn cứ Hoàng Hoa Thám (tức cánh trái của mặt trận).

Lúc đó tại tuyến B chỉ còn lực lượng phòng vệ, 3 chiến xa (2 đã bất động) và 3 GMC trang bị phòng không 20 ly, vì Tiểu đội AP của Hoa Kỳ tăng cường đã được lệnh rút đi công tác nơi khác ngay từ lúc đầu, khi xe thiết giáp của Thiếu tá Chiêu và Đại úy Chi bị trúng B40.

Mãi tới khi lực lượng phòng vệ đã đẩy lui VC gần đến hàng rào phòng thủ tuyến Tây Nam thì Đại đội Dù mới chạy ra tiếp viện. Sau này, trong buổi tiệc mừng chiến thắng tại CLB Huỳnh Hữu Bạch, khi được Thiếu tá Chiêu hỏi tại sao không ra tiếp viện sớm hơn, vị Đại đội trưởng Dù cho biết lần đầu tiên thấy lính không quân đánh "bộ chiến" rất khá, lại chiếm ưu thế nên quân Dù không ra vội! Một lý do khác là họ sợ lính KQ chưa đánh giặc bao giờ, khi lâm trận sẽ bắn loạn xạ, có thể trúng nhầm binh sĩ của họ.

(Sau này được biết thêm là trong trận Mậu Thân đợt 1, toàn bộ lực lượng Dù đã bị tung đi các nơi trong mặt trận Đô thành, chỉ còn lại một số rất nhỏ để bảo vệ căn cứ Hoàng Hoa Thám. Và vì căn cứ này nằm ở cánh trái của mặt trận nên sợ khi VC đánh bọc cánh trái tràn vào căn cứ sẽ mượn đường đánh qua căn cứ KQ, do đó mà quân Dù phải bảo vệ Căn cứ Hoàng Hoa Thám bằng mọi giá).

Khoảng 12 giờ trưa, toán VC cuối cùng của TĐ267 rút ra khỏi căn cứ (tuyến Tây Nam)...

Cuộc tổng công kích đợt 1 của VC vào Sài Gòn chấm dứt ngày 23-2-1968. Địch để lại 5520 xác chết.

Tổn thất của chúng trong trận đánh vào Yếu khu TSN như sau:

- **187** xác để lại trong căn cứ, do lực lượng phòng thủ tuyến B bắn chết.
- **82** xác nằm gần hàng rào phía ngoài (khu sân golf), gần cổng số 10 (TT Tiếp Huyết), do lực lượng Hoa Kỳ ở MACV và TĐ2CV thanh toán.
- **693** xác phía bên ngoài căn cứ, do Thiết giáp Hoa Kỳ từ Củ Chi đến và lực lượng phòng vệ từ trong phi trường bắn ra, xa hơn nữa là do TĐ53 ĐPQ tiêu diệt.

Tổng cộng: **962** tên bỏ xác tại trận.

Tổn thất về phía quân bạn như sau:

- **Tử thương: 55** (Không Quân HK: 4, Lục Quân HK: 19, KQVN: 5, Lục Quân VN: 27)
- **Bị thương: 147** (KQHK: 11, LQHK: 67, KQVN: 12, LQVN: 57).

Thăng thưởng trong Yếu khu:

- **Không Quân:** Thăng cấp Đại tá: Trung tá Lưu Kim Cương - Thăng cấp Trung tá: Thiếu tá Phùng Văn Chiêu - Nhiều sĩ quan cấp úy, hạ sĩ quan và binh sĩ thuộc lực lượng phòng thủ cũng được lên một cấp.

- **Lục Quân:** Một số sĩ quan chỉ huy yếu điểm, chi khu, TĐ2CV, TĐ53ĐPQ và một số sĩ quan, HSQ, binh sĩ được lên một cấp.

Đặc biệt, Đại tá Cương và Trung tá Chiêu còn được Đại tướng Tư lệnh Đệ Thất Không Lực Hoa Kỳ trao tặng huy chương Anh dũng bội tinh Silver Star with V. Mười chiến sĩ KQ khác thuộc LĐ Phòng Thủ TSN được trao tặng Bronze Star with V.

Cuộc phản công đẩy lui VC tại tuyến phòng thủ B trong căn cứ TSN phải được xem là một chiến thắng "vô tiền khoáng hậu" của các chiến sĩ phòng thủ. Địch bỏ lại 187 xác chết (chưa kể một số khác được đồng bọn mang đi) trong khi chỉ có 5 chiến sĩ KQVN hy sinh.

Trong số này có những trường hợp đáng được đặc biệt đề cao là:

- **Trung sĩ I Huê**, xạ thủ đại liên 12 ly 7 trên chiến xa, sau khi bị thương và được đưa vào Bệnh xá băng bó cầm máu, đã tình nguyện trở lại tuyến B để tiếp tục chiến đấu.
- **Một Hạ sĩ phòng vệ** (không nhớ tên), nhà chỉ có một mẹ góa con cô, đang nghỉ phép ở nhà, khi nghe tin căn cứ TSN bị tấn công đã từ giã mẹ già trở về đơn vị để chiến đấu bên cạnh đồng đội.
- Cả hai chiến sĩ KQ nói trên đã anh dũng hy sinh tại tuyến phòng thủ B.
- Trong số những chiến sĩ bị thương có **Trung sĩ I Lữ Bá Phương** thuộc Ban 2 Yếu khu TSN, đang đi công tác xa cũng chạy về tham chiến. Tinh thần của anh cũng rất đáng được đề cao.

Ba chiến sĩ nói trên, cùng với những chiến sĩ KQ khác đã hy sinh hoặc bị thương trong trận này, xứng đáng được gọi là những anh hùng như bất cứ anh hùng phi hành nào trong quân chủng, nhưng trong suốt 35 năm qua lại chưa một lần được nhắc tên. Thật đáng buồn!

TỔNG CÔNG KÍCH ĐỢT 2:

Mặc dù VC bị tổn thất nặng nề trong cuộc tổng công kích đợt 1, tới trung tuần tháng 4-1968 đã có tin cho biết chúng sẽ mở cuộc tấn công đợt 2. Tin tình báo còn cho biết Căn cứ TSN vẫn là một trong những mục tiêu hàng đầu của chúng.

Theo sự ước đoán của Trung tá Phùng Văn Chiêu, nếu tấn công căn cứ lần nữa, VC sẽ không nhằm mũi dùi vào tuyến Tây Nam (pháo đài OF51) như lần trước, mà sẽ đánh vào các tuyến có nhiều dân cư sống bên ngoài hàng rào, như các tuyến Đông Bắc (Hạnh Thông Tây), Đông Nam (Ngã tư Bảy Hiền).

Mặt Đông Bắc, khu C-130 có kho nhiên liệu, do các lực lượng Hoa Kỳ và TĐ2CV trấn giữ, được tăng cường một đơn vị quân khuyến hàng đêm đi tuần dọc theo đường đai phòng thủ.

Mặt Tây Nam tuy trống trải nhưng được quân ta tăng cường mạnh mẽ, và có một đơn vị Hoa Kỳ phối hợp với TĐ2CV giàn quân dọc đường đai nên VC cũng khó mà đánh vào tuyến này.

Như vậy, nếu chúng muốn đánh vào căn cứ theo hướng Đông Nam thì sẽ lợi dụng khoảng từ Ngã Tư Bảy Hiền tới trại Hoàng Hoa Thám. Do linh tính, Trung tá Chiêu đã đoán trước ý định của VC. Vì thế, chiều nào ông cũng điều động quân của ĐĐ2CV và 3 chiến xa chạy qua chạy lại trên tuyến Tây Nam, nhưng sau khi trời tối thì cho các GMC trang bị đại bác 20 ly ra thay thế, và rút thiết giáp vào trấn phía sau khu nhà dân ở Ngã Tư Bảy Hiền cùng với 2 Trung đội Phòng vệ. Trên nóc trường Quốc Gia Nghĩa Tử gần đó, một bán tiểu đội Quân Báo trang bị trung liên do Thiếu tá Huỳnh Khương An điều động.

Sáng ngày 2-5-1968, khi trời còn tối, mọi người đang yên giấc thì có nhiều toán VC tập hợp tại nghĩa trang Pháp thành một lực lượng khoảng một Đại đội nhẹ. Bất ngờ, trung liên trên nóc trường QGNT, chiến xa và lực lượng phía bên trong rào đồng loạt nổ đạn, khiến chúng hoảng hốt, tiến thoái lưỡng nan, đành nằm chịu trận, không dám đứng dậy hay chạy đi đâu cả. Tiếp theo, trực thăng võ trang do Phòng Hành quân Chiến cuộc KĐ33CT gửi đến tiếp ứng. Bị bốn mặt giáp công, toàn bộ lực lượng VC đã bị tiêu diệt. Trước đó, khoảng 7 giờ 30 sáng, Đại tá Lưu Kim Cương đến JDOC thăm hỏi tình hình và hỏi Trung tá Chiêu xem ông có thể ra mặt trận được không. Trung tá Chiêu trả lời mục tiêu thanh toán gần xong rồi, nếu ông có ra thì cũng chỉ quan sát thôi, để cho lực lượng phòng thủ và thiết giáp giải quyết mục tiêu cũng đủ rồi. Vì thế Đại tá Cương chỉ ra đứng trên đài quan sát gần cổng Phi Long đặt ống nhòm quan sát.

Nhưng khi Trung úy Hạnh, chỉ huy lực Phòng vệ được lệnh JDOC cho xung phong thu dọn chiến trường, khi chạy ngang đài quan sát thấy Đại tá Cương, một binh sĩ Phòng vệ đã la lớn 'Xung phong Đại tá!'. Anh ta lập lại đến đôi ba lần. Tức thời Đại tá Cương leo xuống đất. Rồi không biết vì muốn hòa mình, muốn làm gương cho binh sĩ, hoặc thấy trận chiến đã gần chấm dứt, ông hiên ngang chạy trước tiên, tay cầm súng lục bắn về phía nghĩa trang!

Không may, có một tên VC thủ súng B40 vẫn còn sống. Y liền bắn một trái B40 trúng tấm mộ bia ngay bên cạnh Đại tá Cương, sức nổ và miếng đạn đã chặt đứt một cánh tay của ông và gây thêm nhiều vết thương nặng khác, khiến ông tắt thở tại chỗ. Một phóng viên truyền hình Pháp chạy theo Đại tá Cương cũng bị tử thương ngay bên cạnh ông.

Trận đánh này, lực lượng ta chiến thắng một cách dễ dàng nhưng Đại tá Tư Lệnh KĐ33CT lại hy sinh. Toàn thể quân nhân các cấp trong Yếu khu TSN vô cùng đau lòng, thương tiếc vị Chỉ huy trưởng anh hùng. Cố Đại tá Lưu Kim Cương được vinh thăng Chuẩn tướng.

Đến nay dù đã 35 năm trôi qua, mỗi khi nghe lại bản Cho một người nằm xuống, mọi người vẫn còn bùi ngùi thương tiếc...Sau khi Chuẩn tướng Lưu Kim Cương qua đời, Trung tá Phùng Văn Chiêu trao quyền Liên đoàn trưởng 33 Phòng thủ cho Trung tá Lê Văn Triệu, còn ông thay thế Chuẩn tướng Cương trong 2 chức vụ Chỉ huy trưởng Yếu khu TSN và Khu quân sự TSN.

Đầu năm 1970, khi Trung tá Chiêu được lệnh đi nhận chức Không đoàn trưởng Yểm cứ Biên Hòa, hai chức vụ nói trên được trao lại cho Đại tá Phan Phụng Tiên.

NHỮNG UÂN KHÚC...

Theo lời Đại tá Phùng Văn Chiêu, sau này trong dư luận Không Quân không hiểu có người cố tình xuyên tạc hay vì một nguyên nhân nào khác, đã chỉ trích rằng: tại sao ngày đó Trung tá Chiêu không ra trận mà lại để cho Đại tá Cương ra để rồi bị tử thương! Đại tá Chiêu cho biết ông rất buồn trước dư luận này, nhưng trong suốt 35 năm qua, ông im lặng để mọi người muốn hiểu sao cũng được. Điều quan trọng đối với ông, chỉ cần vong hồn cố Chuẩn tướng Lưu Kim Cương biết là đủ rồi.

Sau đó ít lâu, trong lễ tiễn đưa linh cữu cố Đại tá Phó Quốc Trụ tại sân cờ BCH/TĐ2CV (Đại tá Trụ tử thương vì bị trực thăng Mỹ bắn lầm tại Chợ Lớn), Thiếu tướng Nguyễn Cao Kỳ (Phó tổng thống) đã nói với Trung tá Chiêu rằng cấp chỉ huy KQ chẳng còn bao nhiêu, đừng xung phong nữa, để cho các sĩ quan dưới quyền đảm trách, khi nào cần thiết lắm thì cấp chỉ huy mới phải ra tuyến đầu!

Lời khuyên chân tình của một cấp lãnh đạo như Thiếu tướng Nguyễn Cao Kỳ đã khiến ông Chiêu được an ủi rất nhiều trước những lời chỉ trích trong dư luận...

Ngoài ra còn một việc mà cho tới nay, Đại tá Chiêu vẫn thắc mắc và không thể quên, là trong cuộc tấn công đợt 1 của VC, ngoài các sĩ quan có trách nhiệm phòng thủ, có một sĩ quan bên Liên Đoàn 33 Kỹ Thuật là Thiếu tá Nguyễn Dương, trong suốt thời gian trận chiến diễn ra ở TSN (1 tuần lễ) đã luôn luôn hiện diện, hướng dẫn cho binh sĩ dưới quyền kỹ thuật tác chiến, phân công, đôn đốc trong việc bảo vệ các ụ C-47 cũng như đáp ứng nhu cầu hành quân cấp bách.

Nếu ngày đó TĐ267 của VC vượt qua được tuyến phòng thủ B, thì chỉ còn 50 m nữa là tới các ụ C-47 và khu kỹ thuật, chắc chắn Thiếu tá Nguyễn Dương và anh em binh sĩ kỹ thuật sẽ bị chúng tiêu diệt. Sau đó, Đại tá Lưu Kim Cương đã đề nghị thăng cấp Trung tá đặc cách mặt trận cho Thiếu tá Nguyễn Dương. Nhưng rồi trong số những vị Thiếu tá tiến ra trước mặt Thiếu tướng Tư lệnh KQ Trần Văn Minh để được gán cấp bậc Trung tá nhờ công trạng trong Tết Mậu Thân đã không hề có Thiếu tá Nguyễn Dương mà có vài sĩ quan khác không thuộc KĐ33CT, cũng không có công trạng, nhưng lại được thăng cấp. Chuyện xảy ra đã 35 năm, Đại tá Phùng Văn Chiêu không bao giờ muốn nhắc lại, nhưng vì có lời yêu cầu của Ban Thực Hiện Quân Sử Không Quân, cũng là Ban Biên Tập đặc san Lý Tưởng - Úc Châu, ông mới kể lại đầy đủ - chuyện vui cũng như chuyện buồn.

Dĩ nhiên, sau 35 năm, ký ức của một người đã ở vào tuổi 'cổ lai hi' có thể không được đầy đủ và chính xác 100%. Vì thế, người viết xin chuyển đạt lời tâm tình của Đại tá: nếu có những thiếu sót, hoặc vô tình làm buồn lòng một vài cá nhân trong quân chủng, ông chân thành cầu mong một sự thông cảm, và miễn chấp.

* Sưu Tầm
(By **Thiện Ân**)